

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ.ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ, ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ**

Δ/νση: Ερμού 15, 101 85 Αθήνα

Πληροφορίες:

ΤΜΗΜΑ Α' ΣΕΠ

Χ. Στεργίου, (2103234950) sep@ypepth.gr

ΤΜΗΜΑ Β'

ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Μ. Σωτηράκου (2103245750, 2103235150)

t05sde1@ypepth.gr t05sdeay@ypepth.gr

ΤΜΗΜΑ Δ' ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Κ. Τσιούλου (2103230860) taapolag@ypepth.gr

Να διατηρηθεί μέχρι .....

Βαθμός Ασφαλείας

Αθήνα, **5-10-2005**

Αρ. Πρωτ. **105087/Γ7**

Προς:

- 1. Περιφερειακές Δ/νσεις Π.Ε και Δ.Ε.**
- 2. Δ/νσεις Π.Ε και Δ.Ε. όλης της χώρας (υπόψη Υπευθύνων)**
- 3. Όλες τις Σχολικές Μονάδες (μέσω των οικείων Δ/νσεων)**

**Θέμα: Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων :
Αγωγής Σταδιοδρομίας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας
και Πολιτιστικών θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων**

Με το ξεκίνημα της νέας σχολικής χρονιάς και για τον καλύτερο σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας (ΣΕΠ), Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Αγωγής Υγείας (ΑΥ) και Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων στα σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Αγωγή Σταδιοδρομίας

Η Αγωγή Σταδιοδρομίας ορίστηκε ως διακριτή κατηγορία Σχολικών Δραστηριοτήτων με την Υπουργική Απόφαση Γ2/455/7-2-00 /ΦΕΚ 161 τ. Β' /16-2-00, η οποία συμπληρώνει τη βασική Υπουργική Απόφαση Γ2/4867/28-8-92, όπου για πρώτη φορά ορίζεται ο θεσμός, οι κατηγορίες, το περιεχόμενο και ο τρόπος υλοποίησης των Σχολικών Δραστηριοτήτων.

Το πλαίσιο ανάπτυξης της Αγωγής Υγείας και της Περιβαλλοντικής Αγωγής

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ., συμβαδίζοντας και με τους στόχους των Ηνωμένων Εθνών και των UNESCO-UNEP, διαμόρφωσε εκπαιδευτικές δράσεις για την δεκαετία 2005-2014, οι οποίες στοχεύουν στο να καλλιεργήσουν στους μαθητές μας στάσεις που χαρακτηρίζουν τον ενεργό πολίτη και ταυτόχρονα προωθούν το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία, μέσω της από κοινού υλοποίησης δράσεων με κοινωνικούς φορείς.

Τα έτη 2005-2014 αποκτούν θεματικό περιεχόμενο στο πλαίσιο της *Εκπαίδευσης για την Αειφορία* και διευρύνονται οι θεματικές περιοχές των προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων, με έμφαση στην ολιστική και διεπιστημονική προσέγγιση των γνωστικών πεδίων.

Στο πλαίσιο αυτό, η σχολική χρονιά που διανύουμε χαρακτηρίζεται ως *Έτος για το Νερό* με τίτλο *Γη, Γαλάζιος Πλανήτης*. Οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που θα ασχοληθούν με τα σχολικά προγράμματα Αγωγής Υγείας και Περιβαλλοντικής Αγωγής, είτε στο πλαίσιο του αναλυτικού και ωρολογίου προγράμματος είτε έξω από αυτό, ενθαρρύνονται να εργαστούν συνθετικά πάνω σε γνωστικές περιοχές σχετικές με το αντίστοιχο Θεματικό Έτος και να καταλήγουν σε προτεινόμενες πρωτοβουλίες και δράσεις της μαθητικής κοινότητας, της τοπικής κοινωνίας ή της πολιτείας.

Σας υπενθυμίζουμε ότι για την υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Αγωγής Υγείας ισχύουν :

α. Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

1. Για το σχεδιασμό και την υλοποίηση Προγραμμάτων Π.Ε. στην Α/θμια Εκπ/ση ισχύουν: ο Νόμος 1946/91 και η Υ.Α. Γ1/377/865/18-9-92 καθώς και η Φ.12.1/545/85812/Γ1 ΥΑ της 31.08.2005
2. Για τον αντίστοιχο σχεδιασμό και την υλοποίηση Προγραμμάτων Π.Ε. στην Β/θμια Εκπ/ση ισχύουν: ο Νόμος 1892/1990 και η Υ.Α. Γ2/4867/28-8-1992
3. Σε ό,τι αφορά τη συνεργασία των Υπευθύνων Π.Ε. και των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπ/σης (Κ.Π.Ε.) με τις σχολικές μονάδες, καθώς και τη συνεργασία μεταξύ τους, ισχύει η Υ.Α. 57905/Γ2/4-6-2002 περί ρύθμισης θεμάτων στελέχωσης και λειτουργίας των Κ.Π.Ε., περί των καθηκόντων των απασχολούμενων σε αυτά και των αντιστοίχων θεμάτων και καθηκόντων των Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπ/σης των τοπικών Δ/νσεων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης. Επίσης για τα θέματα αυτά ισχύει η τροποποίηση της ανωτέρω Υ.Α. 87094/Γ7/30-8-2004
4. Σε ό,τι αφορά τα οργανωτικά θέματα υπηρεσιών και σχολικών μονάδων ισχύει ο Ν. 2986 /2002 (ΦΕΚ 24/τ. Α' /13-2-02)
5. Σε ό,τι αφορά τις συνεργασίες με Ανώτατα & Ερευνητικά Επιστημονικά Ιδρύματα και άλλους κυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς φορείς ισχύει η Υ.Α. 47587/Γ7/16-5-03 (ΦΕΚ 693/τ.Β' /3-6-03)
6. Σε ό,τι αφορά σε Θεματικά Δίκτυα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ισχύει η Υ.Α. 66272/Γ7/04-07-05

β. Για την Αγωγή Υγείας

1. Η Υπουργική απόφαση Γ1/377/865/ΦΕΚ577/18-9-92 με θέμα: « Ένταξη της Αγωγής Υγείας της πρωτοβάθμιας εκπ/σης στις σχολικές δραστηριότητες»
2. Το Π.Δ.35/ΦΕΚ 11 τ.Α/4-2- 91 με θέμα: «Η Αγωγή Υγείας στα προαιρετικά μαθήματα»
3. Η Υ.Α. Γ2 / 4867 / 28-8- 92/ΦΕΚ 629τ.Β/ 23-10- 92
4. Η Υ.Α. Γ2 / 7668 /18-12-97/ΦΕΚ 1153 τ.Β /29-12- 97 με θέμα: «Η Αγωγή του καταναλωτή στις σχολικές δραστηριότητες»
5. Η Υ.Α. Φ 484 /62 /Γ2 /4877 /ΦΕΚ 797 τ. Β /20-12- 92 με θέμα: «Ανάθεση διδασκαλίας- Ωριαία αντιμισθία –Συμπλήρωση υποχρεωτικού ωραρίου»
6. Οι Υ.Α. Γ2 / 8976 /29-11- 95 και Γ2 /4867 /28-8- 92
7. Η Φ.12.1/545/85812/Γ1 ΥΑ της 31.08.2005

Όλες οι παραπάνω εγκύκλιοι, νόμοι κ.α. μπορούν να αναζητηθούν με την συνεργασία των υπεύθυνων Α.Υ. και Π.Ε. στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

Πολιτιστικά θέματα και Καλλιτεχνικοί Αγώνες

Ισχύουν:

1. Η Υπουργική Απόφαση Γ7/69259/10-7-03 και η τροποποιητική της Υ.Α. Γ7/91483/1-9-2003 (ΦΕΚ 1321 / 16-9-2003/τ.Β'), με την οποία θεσπίστηκε ο θεσμός των Υπευθύνων Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων, με σκοπό την προώθηση των Πολιτιστικών Θεμάτων και την ενίσχυση των Καλλιτεχνικών Αγώνων.
2. Η παράγραφος 10 του άρθρου 14του Νόμου 2817/2000 (ΦΕΚ 78/τ.Α'), που αφορά στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Καλλιτεχνικούς Αγώνες.

3. Η παράγραφος 10 του άρθρου 14του Νόμου 2817/2000 (ΦΕΚ 78/τ.Α'), που αφορά στους Πανελληνίους Μαθητικούς Καλλιτεχνικούς Αγώνες.
4. Η Υπουργική Απόφαση Φ.12.1/545/85812/Γ1/31.08.2005
5. Η υπ. αριθ. 105312/ Γ7/28-9-2004 εγκύκλιος που αφορά στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των Πολιτιστικών Προγραμμάτων.

Β. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Με βάση το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο, οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να υλοποιήσουν προγράμματα Σχολικών δραστηριοτήτων, αφού συγκροτήσουν την εθελοντική μαθητική ομάδα (κανονικό σχολικό τμήμα ή ομάδα από μαθητές διαφορετικών τμημάτων), επιλέγουν σε συνεργασία με τους μαθητές το θέμα του προγράμματος. Στη συνέχεια προχωρούν στο σχεδιασμό του προγράμματος που περιλαμβάνει τον τίτλο, τα υποθέματα, τους στόχους, το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία, το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης, τις συνεργασίες, τα πεδία σύνδεσης με τα αναλυτικά προγράμματα, το ημερολόγιο προγραμματισμού δραστηριοτήτων, τα ονοματεπώνυμα των εκπαιδευτικών και των μαθητών που θα συμμετέχουν καθώς και τις ανάγκες για οικονομική υποστήριξη (αναλώσιμα και άλλα υλικά του προγράμματος, μετακινήσεις, έκδοση και τελική εκδήλωση παρουσίασης του προγράμματος). Η διάρκεια ενός προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών Θεμάτων και Πανελληνίων Μαθητικών Καλλιτεχνικών Αγώνων μπορεί να είναι **από δύο (2) έως έξι (6) μήνες**. Η διάρκεια ενός προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων Αγωγής Σταδιοδρομίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη των **πέντε (5) μηνών**.

Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να εγκριθεί από τον Διευθυντή και το σύλλογο διδασκόντων της σχολικής μονάδας και να υποβληθεί **στους αντίστοιχους Υπεύθυνους της τοπικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης**, προκειμένου αυτοί να εισηγηθούν για την έγκρισή του και τη χρηματοδότησή του (με βάση τις πραγματικές ανάγκες καθενός από τα προγράμματα) από την Επιτροπή σχολικών δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης.

Οι δαπάνες της πραγματοποίησης - διάχυσης των προγραμμάτων αυτών βαρύνουν τις πιστώσεις του ΚΑΕ 5274. Για την εκκαθάριση των αντίστοιχων παραστατικών την ευθύνη έχουν οι οικονομικές υπηρεσίες της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης. Το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης των προγραμμάτων θα κατανέμεται ποσοστιαία (%) στις 4 κατηγορίες σχολικών δραστηριοτήτων, ανάλογα με τον αριθμό προγραμμάτων της κάθε κατηγορίας.

Η υποβολή των σχεδίων προγραμμάτων στην τοπική Διεύθυνση Εκπαίδευσης πρέπει να γίνει **μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2005**. Κατ' εξαίρεση για τα προγράμματα που εντάσσονται σε θεματικά δίκτυα διετούς ή τριετούς διάρκειας ή σε διεθνείς συνεργασίες, η υποβολή των σχεδίων μπορεί να γίνει μέχρι και τις 16 Δεκεμβρίου.

Κάθε εκπαιδευτικός και κάθε μαθητής μπορούν να συμμετέχουν μέχρι και σε δύο (2) προγράμματα.

Τα προγράμματα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση υλοποιούνται βάσει της Φ.12.1/545/85812/Γ1 ΥΑ της 31.08.2005.

Οι Υπεύθυνοι των σχολικών δραστηριοτήτων της τοπικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας έχουν την ευθύνη του ελέγχου της υλοποίησης του εγκεκριμένου από την επιτροπή σχολικών δραστηριοτήτων προγράμματος. Αν το πρόγραμμα δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με το σχέδιο που υποβλήθηκε, η επιχορήγηση και οι υπερωρίες δεν καταβάλλονται, ενώ αν έχουν ήδη καταβληθεί, επιστρέφονται.

Προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων μπορούν να υλοποιηθούν σύμφωνα με τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις και διαδικασίες στα πλαίσια οποιουδήποτε προγράμματος εγκεκριμένης συνεργασίας του ΥΠ.Ε.Π.Θ. με άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, δημόσιους οργανισμούς, φορείς τοπικής ή νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, Α.Ε.Ι. κα, οι οποίοι μπορούν με τα δικά τους μέσα να στηρίζουν το έργο των εκπαιδευτικών των σχολείων καθώς επίσης και στα πλαίσια υλοποίησης προγραμμάτων διεθνών συνεργασιών. Για οποιαδήποτε συνεργασία με φορείς ή φυσικά πρόσωπα μέσα στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης θα πρέπει να υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή κάθε σχολικής μονάδας, μετά από σχετική έγκριση της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Σε ό,τι αφορά στην επεξεργασία των θεμάτων, υπενθυμίζουμε τις βασικές αρχές που εφαρμόζονται στα προγράμματα των σχολικών δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι: η διεπιστημονική θεώρηση, η βιωματική προσέγγιση, το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία, η ομαδική εργασία, η ανάπτυξη δημοκρατικού διαλόγου και η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.

Για όλες τις δραστηριότητες μπορεί να διατεθεί ένα διήμερο για την παρουσίαση των προγραμμάτων στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Οι Υπεύθυνοι παρακολουθούν, υποστηρίζουν και αξιολογούν τα υλοποιούμενα προγράμματα ευθύνης τους και μετά από σχετική άδεια από την αρμόδια Διεύθυνση του ΥΠ.Ε.Π.Θ, οργανώνουν επιμορφωτικές συναντήσεις, ιδιαίτερα με εκπαιδευτικούς που δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία στην πραγματοποίηση προγραμμάτων ή σε συνεργασία με τμήματα πανεπιστημίων, Σχολικούς συμβούλους, ΚΠΕ, το Π.Ι., Ο.Τ.Α., μη κυβερνητικούς φορείς κλπ.

Γ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Αγωγή Σταδιοδρομίας

Ο θεσμός της Συμβουλευτικής- Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού εκτός από την εφαρμογή του στην τάξη στο πλαίσιο των ωρολογίων προγραμμάτων της Γ' Γυμνασίου και Α' Ενιαίου Λυκείου εφαρμόζεται και υποστηρίζεται, τόσο στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων των ΚΕΣΥΠ και Γραφείων ΣΕΠ της χώρας, όσο και με την εφαρμογή προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας στο πλαίσιο των σχολικών δραστηριοτήτων.

Οι Σύμβουλοι ΣΕΠ και οι Ειδικοί Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης που υπηρετούν στα ΚΕΣΥΠ και τα ΓΡΑΣΕΠ της χώρας είναι δυνατόν να ενημερώσουν, υποστηρίξουν και γενικότερα να συνεργαστούν τόσο στο στάδιο του σχεδιασμού όσο και σε αυτό της υλοποίησης προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας. Στη φάση του σχεδιασμού πρέπει να υπάρχει επίσης η δυνατότητα ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων εκπαιδευτικών σχετικά με προηγούμενα προγράμματα Αγωγής Σταδιοδρομίας, που έχουν ήδη υλοποιηθεί, από τα σχετικά αρχεία που διατηρούν τα ΚΕΣΥΠ και να διευκολύνεται η επαφή των ενδιαφερομένων με εκπαιδευτικούς που έχουν ήδη σχετική εμπειρία υλοποίησης. Παράλληλα είναι δυνατόν, οι Σύμβουλοι των Γραφείων ΣΕΠ να ενημερώσουν το Σύλλογο Καθηγητών της σχολικής μονάδας που ανήκει το Γραφείο ΣΕΠ ή τους Συλλόγους Καθηγητών παρακείμενης/ων σχολικών μονάδων στην/ις οποία/ες ο Σύμβουλος του Γραφείου προωθεί το θεσμό του ΣΕΠ στην τάξη, σχετικά με την υλοποίηση προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας.

Οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί οι οποίοι πρόκειται να καταθέσουν προτάσεις για να υλοποιήσουν προγράμματα στο πλαίσιο της Αγωγής Σταδιοδρομίας προτείνεται να ενημερώσουν ανάλογα το ΚΕΣΥΠ της περιοχής τους ή το ΓΡΑΣΕΠ από το οποίο μπορούν να ζητήσουν τόσο σχετική υποστήριξη αλλά και γενικότερη ενημέρωση σχετικά με το θεσμό της Συμβουλευτικής- Επαγγελματικού Προσανατολισμού και τις εφαρμογές του.

Συμπληρωματικά αναφέρεται ότι και κατά τη διάρκεια της υλοποίησης οι ομάδες (εκπαιδευτικοί-μαθητές) που υλοποιούν προγράμματα μπορούν να συνεργαστούν εκτός από τα κατά τόπους ΚΕΣΥΠ και Γραφεία ΣΕΠ της χώρας με φορείς του χώρου της εκπαίδευσης, απασχόλησης, πρόνοιας, τοπικής αυτοδιοίκησης κ.α και να πραγματοποιούν επισκέψεις, ενημερωτικές συναντήσεις, τηλεφωνικές, γραπτές και διαδικτυακές επικοινωνίες, μικρές έρευνες πεδίου, συνεντεύξεις, μικρά project, και ότι άλλο κριθεί απαραίτητο και ωφέλιμο για την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Η παρουσίαση των υλοποιημένων προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας μπορεί να συμπεριληφθεί στις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στα πλαίσια των Ημερών Σταδιοδρομίας (σχ. Υ.Α Γ2/5088/1-10-01 με θέμα: «Οργάνωση Εκδηλώσεων με θέμα «Ημέρες Σταδιοδρομίας» στις σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης»).

Μετά την έγκριση του αριθμού των προγραμμάτων στο πλαίσιο της Αγωγής Σταδιοδρομίας ενημερώνεται από την επιτροπή και μέσω της αρμόδιας Διεύθυνσης ΔΕ το αρμόδιο ΚΕΣΥΠ το οποίο και διατηρεί Αρχείο Υλοποίησης Προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας για τα σχολεία αρμοδιότητάς του. Στη συνέχεια αποστέλλει στη Δ/νση Συμβουλευτικού Προσανατολισμού και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων, Γραφείο ΣΕΠ με κοινοποίηση προς τον Τομέα ΣΕΠ του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου συμπληρωμένο τον πίνακα και αφορά καταρχήν στην καταγραφή περιγραφικών στοιχείων των προγραμμάτων που υλοποιούνται, όχι αργότερα από τις 15 Ιανουαρίου 2006.

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΠΕ)

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ για να στηρίξει το έργο των εκπαιδευτικών στο σχολείο έχει θεσμοθετήσει θέση Υπευθύνου ΠΕ σε κάθε τοπική Διεύθυνση και έχει ιδρύσει 31 Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) σε όλη τη χώρα. Οι Υπεύθυνοι ΠΕ παρακολουθούν, υποστηρίζουν και αξιολογούν τα προγράμματα ΠΕ των σχολικών μονάδων της Διεύθυνσής τους. Ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους Διευθυντές για τις δυνατότητες υλοποίησης προγραμμάτων σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, τους βοηθούν στο σχεδιασμό, επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες, οργανώνουν συναντήσεις ομάδων εκπαιδευτικών καθώς και εκδήλωση παρουσίασης εργασιών των σχολείων της Διεύθυνσης στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Επίσης συνεργάζονται με το ΚΠΕ της περιοχής τους και ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για τις δυνατότητες συνεργασιών με τα ΚΠΕ της Περιφερειακής Διεύθυνσης στην οποία ανήκουν, όπως και για τις δυνατότητες παρακολούθησης εκπαιδευτικού προγράμματος σε άλλα ΚΠΕ.

Τα ΚΠΕ παρέχουν εκπαιδευτικά προγράμματα μιας (1) έως τεσσάρων (4) ημερών σε μαθητικές ομάδες, οργανώνουν επιμορφωτικά σεμινάρια για εκπαιδευτικούς, παράγουν εκπαιδευτικό υλικό, αναπτύσσουν θεματικά δίκτυα σχολείων, τοπικές και διεθνείς συνεργασίες. Η συμμετοχή των περιβαλλοντικών ομάδων και των εκπαιδευτικών των σχολείων στα προγράμματά τους γίνεται σε συνεργασία με τους Υπευθύνους ΠΕ των Διευθύνσεων οι οποίοι οφείλουν να φροντίζουν για την ισότιμη και δίκαιη συμμετοχή όλων των σχολικών ομάδων που το επιθυμούν στις δραστηριότητες που οργανώνουν τα Κ.Π.Ε.

Σας θυμίζουμε ότι συνεχίζεται η λειτουργία τοπικών, περιφερειακών και εθνικών θεματικών δικτύων ΠΕ. Η συμμετοχή των περιβαλλοντικών ομάδων σε θεματικά δίκτυα έχει ως πλεονεκτήματα την επικοινωνία με άλλες περιβαλλοντικές ομάδες, την οργανωμένη επιστημονική και παιδαγωγική στήριξη, την αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού του δικτύου.

Με την ΠΕ επιδιώκουμε να βοηθήσουμε τους μαθητές να αποκτήσουν το γνωστικό υπόβαθρο και τον αξιακό προσανατολισμό που απαιτούνται ώστε να έχουν θετικές στάσεις και συμμετοχικές συμπεριφορές για την προστασία της οικολογικής ισορροπίας, της βιωσιμότητας της ανάπτυξης και της ποιότητας ζωής.

Αγωγή Υγείας (ΑΥ)

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ για να στηρίξει το έργο των εκπαιδευτικών στο σχολείο έχει θεσμοθετήσει θέση Υπευθύνου Αγωγής Υγείας σε κάθε τοπική Διεύθυνση καθώς και 15 Συμβουλευτικούς Σταθμούς Νέων. Οι Υπεύθυνοι ΑΥ παρακολουθούν, υποστηρίζουν και αξιολογούν τα προγράμματα ΑΥ των σχολικών μονάδων της Διεύθυνσής τους. Ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους Διευθυντές για τις δυνατότητες υλοποίησης προγραμμάτων σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, τους βοηθούν στο σχεδιασμό, επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες, οργανώνουν συναντήσεις ομάδων εκπαιδευτικών καθώς και εκδήλωση παρουσίασης εργασιών των σχολείων της Διεύθυνσης στο τέλος της σχολικής χρονιάς.

Οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων:

Έχουν δημιουργηθεί 15 Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων (Σ.Σ.Ν.) στις Διευθύνσεις: Α' Αθήνας, Β' Αθήνας, Γ' Αθήνας, Δ' Αθήνας, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιά, Ανατολικής Θεσσαλονίκης, Δυτικής Θεσσαλονίκης, Λάρισας, Ιωαννίνων, Αχαΐας, Ρεθύμνου Κρήτης, Ηρακλείου Κρήτης και Σάμου.

Έργο των Συμβουλευτικών Σταθμών Νέων είναι :

- η κάλυψη των ψυχοκοινωνικών αναγκών των σχολικών μονάδων
- η Συμβουλευτική Γονέων και προληπτική παρέμβαση στα πλαίσια στήριξης της οικογένειας
- η εποπτεία των δραστηριοτήτων που υλοποιούνται στα σχολεία εκ μέρους διαφόρων κοινωνικών φορέων
- η εφαρμογή προγραμμάτων προαγωγής της ψυχικής υγείας για τους μαθητές
- η ενημέρωση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
- η ευαισθητοποίηση της ευρύτερης κοινότητας σε θέματα ψυχικής υγείας

Πολιτιστικά Θέματα και Πανελλήνιοι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. για να στηρίξει το έργο των εκπαιδευτικών στο σχολείο έχει θεσμοθετήσει τη θέση του Υπευθύνου Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων σε κάθε τοπική Διεύθυνση. Οι Υπεύθυνοι Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων παρακολουθούν τα πολιτιστικά προγράμματα των σχολικών μονάδων της Διεύθυνσής τους. Ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους Διευθυντές για τις δυνατότητες υλοποίησης προγραμμάτων σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες, συμβάλλουν στο σχεδιασμό των προγραμμάτων, εμπυχώνοντας και στηρίζοντας τους μαθητές στη διαδικασία ανακάλυψης της γνώσης μέσα από την έρευνα, την ανάλυση και τη σύνθεση των δεδομένων και της βιωματικής προσέγγισής της μέσα από τη διοργάνωση εργαστηρίων έκφρασης και δημιουργίας και οργανώνουν εκδήλωση με τη λήξη του σχολικού έτους, στην οποία παρουσιάζονται τα προγράμματα των σχολείων της Διεύθυνσης.

Παράλληλα ενημερώνουν τα σχολεία για τη διεξαγωγή των Πανελλήνιων Μαθητικών Καλλιτεχνικών Αγώνων, συμβάλλουν στην προετοιμασία των Αγώνων σε περιφερειακό και πανελλήνιο επίπεδο, αναλαμβάνουν την οργάνωση των Περιφερειακών Μαθητικών Αγώνων στην περιοχή αρμοδιότητάς τους, σε περίπτωση που η Διεύθυνσή τους αναλάβει αυτό το έργο.

Δ. ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Όσον αφορά στην ενδεικτική θεματολογία των σχολικών δραστηριοτήτων, αυτή παρατίθεται αναλυτικά ανά πρόγραμμα στα Παραρτήματα Ι – ΙΙΙ.

Παρακαλούμε τις τοπικές Δ/νσεις Εκπαίδευσης να προωθήσουν άμεσα αυτή την εγκύκλιο σε όλα τα σχολεία της περιοχής τους και να λάβουν ενυπόγραφα γνώση όλοι οι εκπαιδευτικοί.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Καθηγητής ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΟΣ

Συνημμένα: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ Ι- ΙΙΙ

Εσωτερική Διανομή:

Γραφείο Γεν. Γραμματέα

Γραφείο Ειδικού Γραμματέα

Δ/νση ΣΕΠΕΔ

Τμήμα Α' ΣΕΠ

Τμήμα Β' Αγωγής Υγείας και

Περιβαλλοντικής Αγωγής

Τμήμα Δ' Αισθητικής Αγωγής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

Στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας στα Γυμνάσια, Ενιαία Λύκεια και ΤΕΕ της χώρας είναι δυνατόν να αναπτυχθούν δράσεις που αφορούν στους παρακάτω θεματικούς άξονες:

- Θέματα που αφορούν στο ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (π.χ. Επικοινωνία στους χώρους εργασίας, Λήψη αποφάσεων, Διοικητική δομή και οργάνωση Επιχειρήσεων - Οργανισμών, Εργαστηριακός εξοπλισμός, Υγιεινή - Ασφάλεια στους χώρους Εργασίας, Βελτίωση ποιότητας υπηρεσιών και προϊόντων, Οργανογράμματα επιχειρήσεων και Περιγραφές θέσεων εργασίας κ.α).
- Θέματα που αφορούν στην ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ της ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (π.χ. Βιομηχανικός Τομέας, Βιοτεχνικός Τομέας, Οικογενειακές Επιχειρήσεις, Μ.Μ.Ε., Εμπορική Κίνηση, Κοινωνικές Υπηρεσίες, Κοινωνικοοικονομική περιγραφή του πληθυσμού κ.α).
- Θέματα που αφορούν στις Εργασιακές Σχέσεις και τους Τομείς Επαγγελμάτων (π.χ. Είδη εργασιακών σχέσεων, Εμφάνιση νέων μορφών απασχόλησης, Επαγγέλματα που χάνονται, Επαγγέλματα που αναπτύσσονται, Κοινωνική Ασφάλιση, Ανεργία, Κινητικότητα εργαζομένων, Συνδικαλισμός, Ισότητα ευκαιριών, Προώθηση της ισότητας των δύο φύλων, Εργασία και Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, κ.α.).
- Θέματα που αφορούν στην ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (π.χ. δικαιώματα εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Αναγνώριση Τίτλων εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προσόντων, Μετακινούμενοι πληθυσμοί, Εκπαιδευτικά Συστήματα και Συστήματα κατάρτισης, Προγράμματα εργασιακής εμπειρίας κ. α.).

Θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΖΩΗΣ και απαραίτητων Δεξιοτήτων για διαχείριση της Σταδιοδρομίας, της Αυτογνωσίας, της Κριτικής Πληροφόρησης κ.α (π.χ. καλλιέργεια δεξιοτήτων σχετικών με: διαπολιτισμική επικοινωνία, συνεργασία με ομάδα, προσωπική ανάπτυξη, επίλυση προβλημάτων, γραπτό και προφορικό λόγο, χρήση νέας τεχνολογίας, εφαρμοσμένη έρευνα, χρήση πηγών και ανθρώπινου δικτύου πληροφόρησης, κ. α)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

I. Στο πλαίσιο των συνθετικών – ενοποιημένων δράσεων της **Εκπαίδευσης για την Αειφορία** που προτείνονται, παρατίθενται στο πλαίσιο του **Θεματικού Έτους 2005** με τίτλο **Γη, Γαλάζιος Πλανήτης**, ενδεικτικά μια σειρά από θεματικούς κύκλους για το *Νερό*, με έμφαση στη διεπιστημονική προσέγγιση, οι οποίοι μπορούν να αποτελέσουν αφετηρία για τον σχεδιασμό προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων, λειτουργώντας ανεξάρτητα ή σε συνδυασμό μεταξύ τους:

Το νερό ως στοιχείο της φύσης

- Το Νερό απαραίτητο για τη διατήρηση της ζωής
- Το Υγρό στοιχείο ως πηγή Ενέργειας
- Επιφανειακά και Υπόγεια Ύδατα
- Υδρολογικός κύκλος
- Υδάτινα Οικοσυστήματα - ποτάμια, λιμναία, θαλάσσια κλπ
- Υγρότοποι, Χλωρίδα και Πανίδα
- Νερό και Βιοποικιλότητα
- Ρύπανση υδάτων και εδαφών

Ανθρώπινες δραστηριότητες και νερό

- Αλιεία, Καλλιέργειες, Βοσκότοποι, Άρδευση, Ευτροφισμός
- Πόσιμο νερό, Διαχείριση και Διατήρηση πόρων, Αποθέματα

Το νερό σε γεωπολιτική διάσταση

Νερό και επικοινωνία

- Υδάτινοι δρόμοι και διέξοδοι
- Πλοία και Γέφυρες, Ταξίδια , Εμπόριο

Το Νερό στην Παραγωγή και την Οικονομία

- Τεχνολογία και Νερό
- Κόστος και Αξιοποίηση

Νερό και δημόσιος χώρος

- Δημόσια έργα : υδραγωγεία, δίκτυα υδροδότησης, αποχετευτικά δίκτυα, υδραυλικά έργα, μύλοι και νερόμυλοι, εκτροπές κα
- Το Νερό και η Πόλη

Νερό και ιδιωτική ζωή

- Υδροδότηση, υγιεινή, καθαριότητα, δίκτυα, κατοικία και χρήση νερού
- Νερό, Συνήθειες και Αντικείμενα καθημερινής χρήσης
- Νερό και Διατροφή

Το Νερό ως Αναψυχή, Ψυχαγωγία, και κοινωνική συναναστροφή

- Λουτρά, ιαματικά νερά, θερμές πηγές, ενυδρεία, κήποι και πάρκα, παιχνίδια, τουρισμός

Το νερό ως σύμβολο

- Μυθολογία και λαογραφία του Νερού
- Νερό και Πνευματική Ζωή :
Ιδιότητες, τελετές, καθαρμοί εξαγνισμός, Βαπτιστήρια, αγιάσματα
- Νερό και Αφήγηση : το νερό στη λογοτεχνία
- Νερό και Χρώματα : το Νερό στην Εικαστική δημιουργία
- Μουσικές του Νερού
- Διαπολιτισμικές προσεγγίσεις του Νερού

Το Νερό ως έκθεμα :

- Μνημεία και Μουσεία για το Νερό

- Μνημεία και μουσειακά αντικείμενα που σχετίζονται με τον κύκλο και την χρήση του νερού

Το Νερό και το Ανθρώπινο Σώμα

Το Νερό ως Θεραπευτικό Μέσο

- Νερό και υγεία

Νερό και Ανθρώπινα Δικαιώματα

- Νερό και ποιότητα ζωής
- Νερό και δικαιώματα των πολιτών
- Το νερό ως σύνορο και ως γέφυρα

II. Εκτός των παραπάνω, στο πλαίσιο υλοποίησης των σχολικών δραστηριοτήτων Π.Ε ή Α.Υ αναφέρουμε μερικά επιπλέον σημαντικά ζητήματα, που θα μπορούσαν να αποτελέσουν **θέματα σχολικών προγραμμάτων :**

A. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΘΕΜΑΤΑ:

Διαχείριση Φυσικών Πόρων

- Εντατικές μορφές εκμετάλλευσης φυσικών πόρων
- Δάση, Αποδάσωση, διάβρωση εδαφών
- Υδάτινοι Πόροι
- Ενέργεια :
Ανανεώσιμες πηγές
Κίνδυνοι από τη χρήση πυρηνικής ενέργειας
- Γεωργία, κτηνοτροφία, μέθοδοι, υπερεκμετάλλευση

Διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος

- Οικοσυστήματα : Δομή και λειτουργία χερσαίων και υδατικών οικοσυστημάτων
- Βιοποικιλότητα : απειλούμενα είδη – προστατευόμενες περιοχές

Υποβάθμιση του Περιβάλλοντος

- Ατμόσφαιρα - Ρύπανση του αέρα φαινόμενο θερμοκηπίου, τρύπα όζοντος
- Ρύπανση υδάτων
- Ρύπανση εδαφών
- Ραδιενεργός ρύπανση
- Απόβλητα και Διαχείριση των απορριμμάτων

Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι

- Κλιματικές Αλλαγές
- Φυσικές καταστροφές και ανθρώπινη παρέμβαση
- Περιβάλλον και πόλεμος

Χώρος, Οργάνωση και Χρήση

- Αστικά περιβάλλοντα : αστική ανάπτυξη, χρήσεις, αστικό και περιαστικό πράσινο, οδικά δίκτυα, ηχητική ρύπανση, περιβάλλον σχολικών και εσωτερικών χώρων
- Οικιστική ανάπτυξη, δημόσιος χώρος και περιβάλλον
- Φυσικό Περιβάλλον, σχεδιασμός του διαθέσιμου χώρου, αγροτική ανάπτυξη, τουρισμός, εναλλακτικός και οικολογικός τουρισμός, υιοθεσίες περιοχών
- Περιβάλλον και Μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί τόποι
- Τοπίο και κατοίκηση, υποβάθμιση του τοπίου
- Γεωλογικά μνημεία και μνημεία της φύσης

Ανθρωπογενές Περιβάλλον – Παράμετροι & Υποβάθμιση

- Περιβάλλον και Επικοινωνία:
Μονοπάτια- φυσικές διαδρομές, μεταφορές, συγκοινωνίες

- Περιβάλλον και Ιστορία :
τοπική ιστορία, ιστορία μετακινήσεων, φυσική ιστορία, ιστορία πόλεων και αγροτικών εγκαταστάσεων
Φυσικά Στοιχεία : Μυθολογία , Λαογραφία
- Το Περιβάλλον ως πηγή έμπνευσης και πεδίο διαλόγου : Περιβάλλον και Τέχνη
- Το περιβάλλον ως έκθεμα : Μουσεία φυσικών επιστημών και τεχνολογίας, φυσικής ιστορίας, συλλογές εκθέματα, περιβαλλοντικά στοιχεία σε συλλογές / μόνιμες και περιοδικές εκθέσεις μουσειακών οργανισμών
- Το περιβάλλον ως αφήγηση: η φύση και τα περιβαλλοντικά ζητήματα στη λογοτεχνία
- Περιβάλλον, Αντιλήψεις και Ιδέες
Φύση και Θρησκεία
Περιβαλλοντική Ηθική
Δημοκρατία , περιβαλλοντικές δράσεις και περιβαλλοντική συνείδηση
Καταναλωτισμός και Περιβάλλον
- Το Περιβάλλον ως πεδίο συνάντησης των πολιτισμών –
Διαπολιτισμικές Αναφορές

Ποιότητα Ζωής

- Περιβάλλον και υγεία : άσκηση, διατροφή, βότανα, θεραπείες, φυσική ζωή, περιβαλλοντική υγιεινή

B. ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ - ΘΕΜΑΤΑ:

α. Μαθαίνω για τη ζωή

Υγεία

- Η Υγεία ως πολιτισμικό και κοινωνικό αγαθό
- Διαπολιτισμικές Προσεγγίσεις στην Υγεία και την Ασθένεια
- Εξαρτησιογόνες Ουσίες (καπνός, αλκοόλ, ναρκωτικά)
- Ασθένειες: AIDS, ηπατίτιδα Β, Μεσογειακή αναιμία, καρδιαγγειακά νοσήματα, ασθένειες στο εργασιακό περιβάλλον, σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, καρκίνος
- Στοματική υγιεινή
- Ατυχήματα και Ασφάλεια
- Πρώτες Βοήθειες
- Εθελοντισμός και Υγεία : Αιμοδοσία, Προσφορά ιστών και Οργάνων

Ψυχική Υγεία

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αντιμετώπιση του άγχους και του φόβου
- Αντιμετώπιση πένθους
- Αυτοεκτίμηση, Αυτοσυναίσθημα – Ανάπτυξη Δεξιοτήτων
- Συναισθηματική και Ψυχοκινητική Ανάπτυξη – Αντιμετώπιση Προβλημάτων
- Εφηβεία, συμπεριφορές και αντιλήψεις
- Διαπροσωπικές Σχέσεις

Υγεία, Ιστορία και Τέχνη

- Μυθολογία, Ιστορικές Αντιλήψεις για την υγεία, έθιμα, δοξασίες και λαογραφικά στοιχεία
- Μνημεία, Έργα και αρχαιολογικοί χώροι (π.χ. προσωποποιήσεις Υγείας, Ασκληπιεία, Αμφιαράεια κ.α.)

Υγεία και Λογοτεχνία

- Ζητήματα σωματικής / ψυχικής υγείας και ποιότητας ζωής στην μυθιστοριογραφία και την ποίηση

β. Αγωγή του Ενεργού Πολίτη

Ανθρώπινα Δικαιώματα – Δημοκρατία

- Προβλήματα Φτώχειας, Αναλφαβητισμού κα
- Δημοκρατικά δικαιώματα, δικαιώματα του πολίτη
- Κοινωνικός αποκλεισμός, Ισότητα ευκαιριών
- Ισότητα φύλων
- Ρατσισμός, Ξενοφοβία

Ποιότητα Ζωής

- Κατοικία, Υγιεινή και Ασφάλεια
- Ποιότητα ζωής στο εργασιακό και κοινωνικό περιβάλλον - Έκθεση σε τοξικές ουσίες
- Φυσική Ζωή, άσκηση και υγιεινός τρόπος διαβίωσης
- Διατροφικές συνήθειες και μεταλλαγμένα τρόφιμα
- Εθελοντισμός
- Πολιτική Προστασία : πρόληψη και αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων / Σεισμοί, πλημμύρες, πυρκαγιές
- Μαθαίνω για την κατανάλωση : η οικονομική, η κοινωνική και η πολιτισμική διάσταση της κατανάλωσης

Κυκλοφοριακή Αγωγή

- Οδική συμπεριφορά πεζών και οδηγών
- Οδική συμπεριφορά μαθητών : οι μαθητές ως πεζοί, οδηγοί και ως επιβάτες – διαμόρφωση κυκλοφοριακής συνείδησης
- Οδική Ασφάλεια

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Ως Πολιτιστικό Πρόγραμμα ορίζεται κάθε δημιουργική διαδικασία που έχει ως αντικείμενό της την ανάδειξη και προώθηση στοιχείων πολιτισμού όπως:

- σύνθεση πληθυσμού
- κοινωνική και οικονομική οργάνωση
- πεποιθήσεις, αντιλήψεις, ιδέες (κοινωνία, ιδεολογία, θρησκεία κ.λ.π.)
- κοινωνική συμβίωση – επικοινωνία
- γλώσσα
- ήθη, έθιμα, τελετουργίες
- επαγγέλματα, υπηρεσίες
- οικογένεια
- σχολείο
- γειτονιά
- ξενοφοβία – ρατσισμός
- σχέσεις των δύο φύλων
- αστυφιλία
- βία
- ανεργία
- τεχνολογικά επιτεύγματα
- αρχιτεκτονήματα
- καλλιτεχνικά δημιουργήματα
- αντικείμενα καθημερινής χρήσης

Στο πλαίσιο εφαρμογής των Πολιτιστικών Προγραμμάτων είναι δυνατόν να αναπτυχθούν δράσεις που αφορούν στους παρακάτω θεματικούς άξονες:

- Θεατρικό εργαστήριο: ανάπτυξη παραστατικών δεξιοτήτων των μαθητών, προετοιμασία παράστασης θεατρικού έργου επώνυμου συγγραφέα, δημιουργία πρωτότυπης παράστασης των μαθητών, θεατρικό αναλόγιο, κ.ά.
- Μουσικό / χορευτικό εργαστήριο: συγκρότηση χορωδίας ή ομάδας χορού. Μια τέτοια δραστηριότητα, για να συνιστά πρόγραμμα, προϋποθέτει πρακτική και θεωρητική προσέγγιση του θέματος (π.χ. παραδοσιακοί χοροί μιας συγκεκριμένης περιοχής και διερεύνηση των ιστορικών, κοινωνικών, οικονομικών παραγόντων που επηρεάζουν την εξέλιξη του ή αφιέρωμα στη συγκεκριμένη φορεσιά, κόσμημα, κ.ά.).
- Εικαστικό εργαστήριο: πρακτική και θεωρητική προσέγγιση μιας συγκεκριμένης μορφής ή τεχνοτροπίας (π.χ. εργαστήριο κεραμικής, ψηφιδωτού, αγιογραφίας, κ.λ.π.) ή συγκρότηση ομάδας αισθητικής παρέμβασης στο χώρο του σχολείου.
- Μαθητικός τύπος: έκδοση εφημερίδας ή περιοδικού σε έντυπη ή και ηλεκτρονική μορφή: Μια τέτοια δραστηριότητα για να συνιστά πρόγραμμα προϋποθέτει συγκεκριμένη συντακτική ομάδα μαθητών η οποία θα έχει την ευθύνη της συγκέντρωσης, επιλογής, σύνταξης και παρουσίασης της ύλης. Ένα μαθητικό έντυπο, ανάλογα με τον χαρακτήρα του, παρακολουθεί τα επίκαιρα τοπικά και παγκόσμια γεγονότα, περιλαμβάνει συνεντεύξεις, ανταποκρίσεις, παρουσιάσεις, ανακοινώσεις, κ.ά. Δεν αποτελούν πρόγραμμα τεύχη που συγκεντρώνουν τις συνθετικές εργασίες των μαθητών κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ή παρουσιάζουν απλώς τις δραστηριότητες της σχολικής μονάδας.
- Λέσχη φωτογραφίας: γνωριμία με την τέχνη και τεχνική της φωτογραφίας, πρακτική άσκηση με αφορμή συγκεκριμένο θέμα και στόχο το συνδυασμό θεωρίας και πράξης.
- Θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς και τοπικής ιστορίας και μυθολογίας (π.χ. αρχιτεκτονική κληρονομιά μιας περιοχής, «υιοθεσία» μνημείων), κοινωνικά (π.χ. ρατσισμός, πρόσφυγες), λαογραφικά (π.χ. ήθη, παραδόσεις, παιχνίδια), κ.ά.

- Άλλα καινοτόμα πολιτιστικά προγράμματα.

Οι Πανελλήνιοι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες συνδέονται άμεσα με τα Πολιτιστικά Προγράμματα.

- Αποτελούν ένα ολοκληρωμένο, πολυδιάστατο και πολυδύναμο Πολιτιστικό Πρόγραμμα, που κινητοποιεί δημιουργικά την εκπαιδευτική κοινότητα, συνεγείροντας, παράλληλα, δυνάμεις κοινωνικές και πολιτιστικές.
- Η προετοιμασία για τη συμμετοχή στους Αγώνες Αρχαίου Δράματος – Σύγχρονου Θεάτρου, Μουσικής, Χορού, Ζωγραφικής, μεταμορφώνει το σχολείο σε καλλιτεχνικό εργαστήριο.
- Οι Πανελλήνιοι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες, στη δεκάχρονη πορεία τους, έχουν καταδείξει ότι οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν, έχουν την ευκαιρία να ζήσουν το σχολείο της χαράς, της δημιουργίας, της ελεύθερης καλλιτεχνικής έκφρασης, της επικοινωνίας, της αισθητικής απόλαυσης.